

Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie

Distr.: všeobecne

12. januára 2018

Originál: angličtina

Výbor OSN na odstránenie rasovej diskriminácie

Záverečné odporúčania k posudzovaniu 11. a 12. periodickej správy Slovenskej republiky*

1. Výbor posúdil kombinovanú 11. a 12. periodicкую správu Slovenskej republiky (CERD/C/SVK/11-12) odovzdanú ako jeden dokument na 2 598. a 2 599. stretnutí (CERD/C/SR.2598 a 2599), ktoré sa uskutočnilo 28. a 29. novembra 2017. Na 2 609.* a 2 610.* stretnutí (CERD/C/SR.2609 a 2610) 6. decembra 2017 prijal Výbor súčasne záverečné odporúčania.

A. Úvod

2. Výbor uvítal odovzdanie 11. a 12. periodickej správy zmluvného štátu. Taktiež si cení včasnosť a pravidelnosť zmluvného štátu pri predkladaní periodickej správy. Výbor vyjadruje uznanie za otvorený a konštruktívny dialóg s veľkou a multisektorovou delegáciou zmluvného štátu a ďakuje za všetky informácie poskytnuté počas posudzovania správy a za písomné informácie predložené po dialógu.

B. Pozitívne aspekty

3. Výbor víta ratifikáciu nasledovných medzinárodných ľudskoprávných nástrojov zmluvným štátom:
  - (a) Medzinárodného dohovoru o ochrane všetkých osôb pred nedobrovoľným zmiznutím v decembri 2014;
  - (b) Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o procedúre oznámení v decembri 2013.
4. Výbor víta legislatívne a politické opatrenia prijaté zmluvným štátom, vrátane:
  - (a) novely zákona o výchove a vzdelávaní – školský zákon, ktorá zakazuje umiestňovanie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia do špeciálnych škôl výlučne na základe ich sociálno-ekonomického zázemia, ktorá bola prijatá v júni 2015;
  - (b) Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 a jej sedem akčných plánov;
  - (c) Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR, ktorá bola prijatá vo februári 2015;
  - (d) Akčného plánu predchádzania všetkým formám diskriminácie 2016 – 2019, ktorý bol prijatý v roku 2015;
  - (e) Akčného plánu predchádzania a eliminácie rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie, ktorý bol prijatý v roku 2015;

* Schválené Výborom na 94. zasadnutí (20. novembra – 8. decembra 2017).

(f) Akčného plánu ochrany práv osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám 2016 – 2020, ktorý bol prijatý v roku 2015.

C. Znepokojenia a odporúčania

Štatistické údaje

5. Napriek úsiliu zmluvného štátu o zlepšenie zhromažďovania údajov, Výbor vyjadruje poľutovanie nad tým, že mu neboli poskytnuté komplexné a presné údaje o etnickom zložení obyvateľstva. Výbor so znepokojením konštatuje, že oficiálne údaje pravdepodobne nereflektujú správny počet členov rómskej populácie. Výbor tiež vyjadruje poľutovanie nad tým, že zmluvný štát neposkytol komplexné informácie o životných podmienkach a sociálno-ekonomickom postavení osôb patriacich k etnickým menšinám, najmä Rómov, čo obmedzuje účinné monitorovanie rôznych programov a stratégií prijatých zmluvným štátom (článok 2).
6. **Výbor žiada zmluvný štát, aby zhromažďoval spoľahlivé, aktualizované a komplexné štatistické údaje o demografickom zložení obyvateľstva a jeho sociálno-ekonomickom postavení, rozčlenené podľa oblastí, v ktorých žijú menšinové skupiny v značnom počte, s cieľom poskytnúť primeraný empirický základ pre politiky na posilnenie rovnakého užívania práv podľa Dohovoru. Výbor tiež odporúča, aby zmluvný štát zlepšil a diverzifikoval zhromažďovanie údajov o etnickom zložení svojho obyvateľstva na základe sebaidentifikácie, najmä ak ide o osoby patriace k rómskej menšine. Výbor upriamuje pozornosť zmluvného štátu na všeobecné odporúčanie č. 4 (1973) týkajúce sa podávania správ zmluvnými štátmi podľa článku 1 Dohovoru.**

Národná inštitúcia pre ľudské práva

7. Výbor berie na vedomie prebiehajúce snahy o posilnenie Slovenského národného strediska pre ľudské práva (SNSLP), ktoré opätovne získalo akreditáciu Podvýboru pre akreditáciu Globálnej aliancie národných inštitúcií pre ľudské práva. Avšak Výbor varuje, že SNSLP zatiaľ nie je v úplnom súlade so zásadami týkajúcimi sa štatútu národných inštitúcií pre ľudské práva na podporu a ochranu ľudských práv (Parížske princípy) a naďalej je akreditovaný statusom B. Výbor takisto berie na vedomie nedostatok primeraných zdrojov pridelených SNSLP (článok 2).
8. **Výbor odporúča, aby zmluvný štát zintenzívnil svoje úsilie na prerokovanie a prijatie príslušných legislatívnych zmien, ktoré by zabezpečili, že SNSLP bude plne v súlade so zásadami Parížskych princípov a aby adresoval odporúčania Podvýboru pre akreditáciu Globálnej aliancie národných inštitúcií pre ľudské práva. Výbor tiež opakuje svoje predchádzajúce odporúčanie (CERD/C/SVK/CO/9-10, odsek 15) a odporúča, aby zmluvný štát poskytol SNSLP primerané ľudské, finančné a technické zdroje na to, aby mohlo plniť svoj mandát efektívne a nezávisle ako národná inštitúcia pre ľudské práva a zároveň aj ako orgán pre rovnosť. V tomto zmysle Výbor upriamuje pozornosť zmluvného štátu na všeobecné odporúčanie č. 17 (1993) o zriadení národných inštitúcií s cieľom uľahčiť implementáciu Dohovoru.**

Implementácia antidiskriminačného zákona

9. Výbor sa naďalej obáva, že napriek prevahe rasovej diskriminácie voči rôznym národnostným menšinám, najmä voči Rómom, Moslimom a osobám afrického pôvodu, zmluvný štát neposkytol informácie o počte podaných sťažností, vyšetrovaní a sankcií uložených v prípadoch rasovej diskriminácie. Výbor sa naďalej obáva, že súdne konania v prípadoch rasovej diskriminácie sú príliš zdĺhavé, čo negatívne ovplyvňuje účinný prístup obetí k spravodlivosti (články 2 a 6).
10. **V zmysle predchádzajúceho odporúčania (CERD/SVK/CO/ 9-10, odsek 7) Výbor vyzýva zmluvný štát, aby:**

(a) zintenzívnil úsilie a zabezpečil úplné presadzovanie antidiskriminačného zákona a zabezpečil, aby sa účinne vyšetrovali všetky sťažnosti týkajúce sa rasovej diskriminácie;

(b) prijal primerané a účinné opatrenia na riešenie problému zdĺhavého súdneho konania obetí rasovej diskriminácie a vykonal všetky kroky potrebné na zabezpečenie toho, aby mali všetky obeť rasovej diskriminácie prístup k účinným opravným prostriedkom a odškodneniu;

(c) pravidelne zabezpečoval odbornú prípravu štátnych zamestnancov, sudcov, úradníkov a osôb činných v trestnom konaní s cieľom zabezpečiť účinné uplatňovanie Dohovoru a jeho právnych predpisov o rasovej diskriminácii a zabezpečil, aby pri výkone svojich povinností rešpektovali a chránili všetky ľudské práva, pričom zároveň podniknú kroky na odstránenie rasovo diskriminačných činov alebo postupov;

(d) organizoval informačné kampane pre osoby, ktoré sú chránené na základe Dohovoru a jeho ustanovení, ako aj právneho rámca, ktorý im poskytuje ochranu proti rasovej diskriminácii.

Rasovo motivované trestné činy

11. Výbor je vážne znepokojený správami o verbálnych a fyzických útokoch na národnostné menšiny, vrátane Rómov, Moslimov a osôb afrického pôvodu. Výbor je naďalej znepokojený, že napriek opatreniam prijatým na boj proti extrémizmu, naďalej v zmluvnom štáte prebiehajú činnosti extrémistických organizácií, ktoré podnecujú rasovú diskrimináciu. Výbor so znepokojením konštatuje, že členstvo v organizácii alebo aktivity, ktoré podnecujú rasovú diskrimináciu, neuznáva trestný poriadok ako prístupok, ako je to stanovené v článku 4 (b) Dohovoru (čl. 2 a 4).

12. V zmysle všeobecného odporúčania č. 7 (1985) o implementácii článku 4 Dohovoru a č. 15 (1993) k článku 4 Dohovoru a odvolaní predchádzajúcich odporúčaní (CERD/C/SVK/CO/9-10, ods. 6) Výbor nalieha na zmluvný štát, aby:

(a) preskúmal svoje trestnoprávne predpisy s cieľom zabezpečiť ich plný súlad s článkom 4 Dohovoru;

(b) dohliadal s náležitou opatrnosťou a pripravenosťou na boj proti organizáciám a činnostiam, ktoré podnecujú a podporujú rasovú diskrimináciu a zabezpečil stíhanie účasti a financovania takýchto organizácií a aktivít;

(c) zabezpečil vyšetrenie všetkých rasovo motivovaných trestných činov, vrátane verbálnych a fyzických útokov, aby páchatelia boli stíhaní a potrestaní a aby motívy založené na rase alebo na farbe pleti, pôvode alebo národnostnej či etnickej príslušnosti boli považované za príťažujúcu okolnosť pri uložení trestu za trestný čin.

Nenávistné prejavy

13. Výbor sa naďalej vážne obáva pretrvávajúcich nenávistných prejavov v médiách a na internete. Výbor sa tiež zaoberá používaním rasistického politického diskurzu medzi politikmi proti etnickým menšinám, najmä Rómom, Moslimom a neobčanom (články 2 a 4).

14. Podľa všeobecného odporúčania č. 35 (2013) o boji s rasistickými nenávistnými prejavmi Výbor odporúča zmluvnému štátu, aby:

(a) prijal účinné opatrenia na predchádzanie a boj proti nenávistným prejavom, vrátane zabezpečenia, že právne predpisy budú zodpovedať medzinárodným štandardom, aby sa predchádzalo, trestalo, alebo zabránilo akýmkoľvek prejavom rasizmu v médiách, najmä na internete;

(b) zabezpečil, aby sa vyšetrovali a stíhali všetky prípady nenávisťných prejavov a aby boli páchatelia potrestaní bez ohľadu na ich oficiálny status a aby boli poskytnuté údaje o počte hlásených prípadov nenávisťných prejavov, počte trestných stíhaní a odsúdení a počte odškodnení udelených obetiam;

(c) účinne implementoval Akčný plán predchádzania a eliminácie rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a iných foriem intolerancie a to aj pridelovaním primeraných finančných, ľudských a technických zdrojov;

(d) uskutočňoval kampane na zvyšovanie povedomia o rešpektovaní rozmanitosti a odstránení rasovej diskriminácie, adresované širokej verejnosti.

Neférové zaobchádzanie a nadmerné použitie sily

15. Výbor sa vážne zaoberá početnými správami o nadmernom použití sily a zlého zaobchádzania, vrátane verbálneho a fyzického zneužívania orgánmi činnými v trestnom konaní proti etnickým menšinám, najmä Rómom. Výbor sa obáva, že razie v rómskych osadách sa často vykonávajú bez zatýkacích rozkazov alebo vyšetrovacích príkazov a v mnohých prípadoch boli zranení aj členovia rómskej menšiny, vrátane detí a starších osôb. Výbor s veľkými obavami upozorňuje, že väčšina týchto správ nie je riadne prešetrená, alebo ak sa začalo vyšetrovanie, bolo pozastavené a väčšina sťažností proti orgánom činným v trestnom konaní bola zamietnutá. Okrem toho sa Výbor osobitne obáva správ o začatí vyšetrovania údajného krivého obvinenia proti obetiam nadmerného použitia sily počas razie v rómskej osade v Moldave nad Bodvou, pretože to by mohlo odradiť ostatné obeť od oznamovania prípadov zneužívania alebo nadmerného použitia sily. Výbor vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že zmluvný štát zatiaľ nerealizoval predchádzajúce odporúčania týkajúce sa vytvorenia nezávislého monitorovacieho mechanizmu na vyšetrovanie trestných činov, ktoré zahŕňajú policajných príslušníkov.

16. Pripomínajúc predchádzajúce odporúčanie (CERD/C/SVK/CO/9-10, ods. 9) Výbor nalieha na zmluvný štát, aby:

(a) prijal účinné opatrenia na predchádzanie nadmernému používaniu sily, zlému zaobchádzaniu a zneužitiu právomoci polície proti osobám patriacim k národnostným menšinám, najmä Rómom, vrátane zabezpečenia vhodnej odbornej prípravy v oblasti ľudských práv pre orgány činné v trestnom konaní po celej krajine, v súlade so všeobecným odporúčaním č. 13 (1993) o odbornej príprave orgánov činných v trestnom konaní v oblasti ľudských práv;

(b) zabezpečil, že všetky obvinenia z neprimeraného použitia sily, zlého zaobchádzania a zneužívania zo strany orgánov činných v trestnom konaní boli účinne a dôkladne vyšetrené a tam, kde sú podložené, boli stíhané a potrestané, berúc do úvahy závažnosť takýchto činov;

(c) zabezpečil, že osoby patriace k národnostným menšinám, najmä Rómovia, ktoré boli obeťami nadmerného použitia sily príslušníkmi orgánov činných v trestnom konaní, mali prístup k účinným prostriedkom nápravy a odškodneniu a aby neboli vystavené odvetným opatreniam alebo trestom v týchto prípadoch, zároveň aby zabezpečil oznamovanie takýchto prípadov;

(d) prijal všetky potrebné opatrenia na urýchlenie zavedenia nezávislého monitorovacieho mechanizmu na vyšetrovanie trestných činov policajtov.

Osobitné opatrenia

17. Výbor ľutuje nedostatok konkrétnych informácií o prijatí a zavedení osobitných opatrení na boj proti pretrvávajúcej štrukturálnej diskriminácii Rómov. Zatiaľ čo Výbor berie na vedomie prijatie Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov, obáva sa nedostatku prostriedkov pridelených na jej efektívne vykonávanie, čo je tiež negatívne

ovplyvnené výzvami z hľadiska koordinácie medzi národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi (články 2 a 5).

18. Pripomínajúc všeobecné odporúčanie č. 27 (2000) o diskriminácii Rómov a č. 32 (2009) o význame a rozsahu osobitných opatrení Dohovoru, Výbor odporúča zmluvnému štátu, aby:

(a) prijal všetky potrebné opatrenia na účinnú implementáciu zákona o boji proti diskriminácii a najmä prijal osobitné opatrenia s cieľom odstrániť štruktúrnu diskrimináciu, ktorá postihuje Rómov a aby odstránil všetky prekážky, ktoré bránia tomu, aby mohli využívať hospodárske, sociálne a kultúrne práva;

(b) zintenzívil úsilie na zabezpečenie účinnej implementácie Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov a to v úzkej spolupráci a posilnených konzultáciách s rómskymi komunitami a organizáciami občianskej spoločnosti pracujúcimi na rómskej problematike;

(c) zabezpečil pridelovanie primeraných zdrojov pre implementáciu stratégie, ako aj účinnú koordináciu medzi osobami zodpovednými za implementáciu, ako napríklad splnomocnencom vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity, národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi.

Politická účasť etnických menšín

19. Výbor upozorňuje na absenciu štatistických údajov o politickom zastúpení etnických menšín v zmluvnom štáte, ako aj na nedostatok informácií o opatreniach prijatých na podporu ich politickej účasti (články 2 a 5).

20. Výbor odporúča, aby zmluvný štát prijal účinné opatrenia na zabezpečenie plnej účasti osôb patriacich k etnickým menšinám, najmä Rómov, vo verejných záležitostiach a to tak v rozhodovacích pozíciách, ako aj v zastupiteľských inštitúciách. Taktiež vyzýva zmluvný štát, aby zintenzívil svoje úsilie na zabezpečenie rovnakých príležitostí pre účasť národnostných menšín na všetkých úrovniach národnej a miestnej samosprávy a podporil ich zastúpenie v rozhodovacích pozíciách v súkromnom sektore. Výbor žiada, aby zmluvný štát poskytol štatistické údaje o zastúpení menšinových skupín v rozhodovacích pozíciách a v zastupiteľských inštitúciách v nasledujúcej periodickej správe.

Právo na primerané bývanie

21. Výbor berie na vedomie, že zmluvný štát prijal niektoré opatrenia na podporu vlastníctva pozemkov rómskych komunít. Obáva sa však obmedzeného vplyvu takýchto opatrení na ukončenie segregovaného bývania. Okrem toho sa Výbor obzvlášť obáva, že:

(a) Rómovia naďalej žijú v osadách, kde chýbajú základné siete, ako sú kanalizácia, pitná voda, elektrina, ako aj likvidácia odpadu;

(b) pretrváva rezidenčná segregácia rómskych komunít, predovšetkým vo východnej časti krajiny, vrátane konštrukcie múrov, ktoré ich oddeľujú od zvyšku obyvateľstva;

(c) v mnohých prípadoch sú Rómovia naďalej vystavení riziku núteného vysťahovania, čiastočne kvôli nedostatočnej bezpečnosti ich nájomov (článok 5).

22. V súlade s predchádzajúcim odporúčaním (CERD/C/SVK/CO/9-10, ods. 12) Výbor nalieha na zmluvný štát, aby:

(a) prijal primerané a účinné opatrenia s cieľom poskytnúť prístup k primeranému bývaniu a zlepšiť životné podmienky Rómov, po skutočnej konzultácii s postihnutými komunitami a jednotlivcami;

(b) prijal ciele opatrenia s cieľom ukončenia rezidenčnej segregácie postihujúcej Rómov, vrátane výslovného zákazu stavby múrov, ktoré oddeľujú rómske

a nerómske komunity a aby vyvodzoval zodpovednosť miestnych orgánov, ktoré podporujú alebo prijímajú segregačné politiky;

(c) zintenzívil úsilie na zabezpečenie udržateľnosti bývania rómskych komunít, vrátane legalizácie neformálnych osád, aby sa zabránilo násilnému vyst'ahovaniu a ak sa mu nedá vyhnúť, aby zabezpečil, že postihnutým rodinám a jednotlivcom boli poskytnuté alternatívne primerané bývanie a kompenzácia.

Právo na zdravie

23. Výbor sa obáva správ o diskriminujúcom prístupe zdravotníckeho personálu voči Rómom a segregácii Rómov, najmä žien a dievčat na rozličných nemocničných oddeleniach. Výbor vážne znepokojujú informácie týkajúce sa verbálneho a fyzického násillia na rómskych ženách pri prístupe k sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu. Okrem toho Výbor tiež znepokojuje, že napriek informáciám zmluvného štátu o opatreniach prijatých na zabránenie výkonu nútenej sterilizácie a na poskytnutie odškodnenia obeťiam, prístup k spravodlivosti, náprava a odškodnenie zostávajú pre rómske ženy, ktoré podstúpili nútenú sterilizáciu, zložit' (čl. 5).

24. Výbor naliehavo žiada zmluvný štát, aby:

(a) prijal všetky potrebné opatrenia na prevenciu a boj proti všetkým formám diskriminácie a segregácie Rómov v systéme zdravotnej starostlivosti;

(b) zabezpečil, aby sa s Rómami, najmä ženami a dievčatami, zaobchádzalo s rešpektom a bez diskriminácie pri prístupe k službám zdravotnej starostlivosti;

(c) účinne skúmal všetky činy verbálneho a fyzického násillia, ako aj diskriminačný prístup k Rómom v systéme zdravotnej starostlivosti, vyšetovanie a stíhanie zodpovedných osôb;

(d) vykonával činnosti a školenia zamerané na zvyšovanie povedomia medzi zdravotníckym personálom na elimináciu rasovo diskriminačného konania alebo postupov;

(e) zabezpečil, že rómske ženy, ktoré boli obeťami sterilizácie bez ich informovaného súhlasu, mali k dispozícii účinné nápravné prostriedky a primeranú náhradu, páchatelia boli spravodlivo potrestaní a aby sa účinne dodržiavala legislatíva a predpisy o informovanom súhlase v situáciách sterilizácie.

Právo na vzdelanie

25. Napriek opatreniam prijatým proti umiestneniu detí do osobitných škôl na základe ich sociálneho zázemia a na poskytnutie prístupu k predškolskému vzdelaniu rómskych detí, Výbor sa naďalej vážne obáva trvalej, rozsiahlej a systémovej diskriminácie a segregácie rómskych detí vo vzdelávacom systéme (články 2, 3 a 5).

26. V zmysle predchádzajúceho odporúčania (CERD / SVK / CO / 9-10, odsek 11) Výbor odporúča zmluvnému štátu, aby:

(a) prijal všetky potrebné opatrenia na riešenie prvotných príčin diskriminácie a segregácie rómskych detí vo vzdelávacom systéme, berúc do úvahy, že podmienky rasovej segregácie nie sú nevyhnutne vytvárané vládnyimi politikami, ale môžu vzniknúť ako nezamýšľaný vedľ'ajší produkt činnosti súkromných osôb, ktoré vedú k sociálnemu vylúčeniu;

(b) účinne presadzoval školský zákon a antidiskriminačný zákon s cieľom eliminovať nadmerné zarad'ovanie rómskych detí do špeciálnych tried alebo škôl a prijal primerané opatrenia na ich integráciu do hlavného vzdelávania;

(c) zintenzívil svoje úsilie zabezpečiť, aby rómske deti mali rovnaké príležitosti v prístupe ku kvalitnému vzdelávaniu, vrátane predškolskej výchovy, s cieľom zabrániť ich budúcej segregácii vo vzdelávacom systéme.

Utečenci a žiadatelia o azyl

27. Výbor sa obáva informácií, že žiadatelia o azyl, vrátane maloletých detí bez sprievodu a rodín s deťmi, sú často zadržávaní na dlhé časové obdobia a že sú im iba zriedka k dispozícii alternatívy väzby. Okrem toho, zatiaľ čo Výbor berie na vedomie poskytnuté informácie o integračnej politike Slovenskej republiky, ľutuje nedostatok komplexných a podrobných informácií o jej implementácii a vplyve, najmä vo vzťahu k prístupu cudzincov k vzdelávaniu, zamestnanosti, bývaniu a sociálnej ochrane bez diskriminácie (čl. 2 a 5).
28. Výbor naliehavo žiada zmluvný štát, aby zabezpečil, že žiadne dieťa nebolo zadržávané kvôli statusu migranta; aby zabezpečil alternatívy k zadržávaniu žiadateľov o azyl a aby používal väzbu len ako posledné možné opatrenie a to na najkratšiu možnú dobu. Výbor tiež naliehavo žiada zmluvný štát, aby zabezpečil, že podmienky väzby a prijímacích centier budú v súlade s medzinárodnými štandardmi. Výbor žiada zmluvný štát, aby zahrnul do ďalšej periodickej správy informácie o výsledkoch implementácie integračnej politiky Slovenskej republiky s ohľadom na prístup k vzdelávaniu, zamestnanosti, bývaniu, zdravotnej starostlivosti cudzincov ako sú migranti, utečenci a žiadatelia o azyl, bez diskriminácie.

D. Ostatné odporúčania

Ratifikácie iných nástrojov

29. Mysliac na nedeliteľnosť všetkých ľudských práv, Výbor naliehavo žiada zmluvný štát, aby zväzil ratifikáciu tých medzinárodných nástrojov ochrany ľudských práv, ktoré ešte neratifikoval, najmä zmlúv s ustanoveniami, ktoré majú bezprostredný význam pre spoločenstvá, ktoré môžu byť obeťami rasovej diskriminácie, vrátane Medzinárodného dohovoru o ochrane práv všetkých migrujúcich pracovníkov a členov ich rodín a Opčného protokolu k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému a neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu.

Nadviazanie na Durbanskú deklaráciu a Akčný plán

30. V zmysle všeobecného odporúčania č. 33 (2009) Výbor odporúča, aby zmluvný štát uplatňoval Durbanskú deklaráciu a Akčný plán, prijaté na Svetovej konferencii proti rasizmu, rasovej diskriminácii, xenofóbii a súvisiacej intolerancii (2001), berúc do úvahy výsledný dokument Durban Review Conference (apríl 2009) a aby zodpovedajúcim spôsobom o tom podal správu.

Medzinárodná dekáda ľudí afrického pôvodu

31. Vzhľadom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN č. 68/237 Výbor žiada, aby zmluvný štát zahrnul do svojej nasledujúcej periodickej správy presné informácie o konkrétnych opatreniach prijatých v rámci Medzinárodnej dekády ľudí afrického pôvodu, berúc do úvahy všeobecné odporúčanie Výboru č. 34 (2011) o rasovej diskriminácii ľudí afrického pôvodu.

Konzultácie s občianskou spoločnosťou

32. Výbor odporúča zmluvnému štátu, aby pokračoval v konzultáciách a rozširovaní dialógu s organizáciami občianskej spoločnosti zaoberajúcimi sa ochranou ľudských práv, najmä s tými, ktoré pracujú na boji proti rasovej diskriminácii, pri príprave ďalšej periodickej správy a ďalších správ nadväzujúcich na tieto záverečné odporúčania.

Následné opatrenia k záverečným odporúčaniam

33. V súlade s článkom 9 ods. 1 Dohovoru a článkom 65 rokovacieho poriadku Výbor žiada zmluvný štát, aby do jedného roka od prijatia týchto záverečných odporúčaní poskytol informácie o implementácii odporúčaní uvedených vyššie v odsekoch 14 a) a 22 b).

Odseky mimoriadneho významu

34. Výbor chce upriamiť pozornosť zmluvného štátu na mimoriadny význam odporúčaní uvedených v bodoch 8, 16, 24 a 28 a žiada zmluvný štát, aby vo svojej nasledujúcej periodickej správe poskytol podrobné informácie o konkrétnych opatreniach prijatých na ich vykonanie.

Šírenie informácií

35. Výbor odporúča, aby správy zmluvného štátu boli v čase podania sprístupnené verejnosti a aby boli záverečné odporúčania Výboru v súvislosti s týmito správami rovnako zverejnené v úradných a iných bežne používaných jazykoch, ak je to vhodné.

Príprava nasledujúcej periodickej správy

36. Výbor odporúča, aby zmluvný štát predložil do 1. januára 2020 trinásť periodických správ, berúc do úvahy usmernenia pre predkladanie správ prijaté Výborom na sedemdesiatom prvom zasadnutí (CERD/C/2007/1) a riešenie všetkých bodov uvedených v týchto záveroch. V zmysle rezolúcie Valného zhromaždenia OSN č. 68/268 Výbor urguje zmluvný štát, aby dodržal limit 21 200 slov periodickej správy.